

Tumpit taskuun

Opiskeluaikoinani kuusikymmentäluvun loppupuolella sallittiin vielä tupakointi sisätiloissa. Jopa Otaniemen luentosaleihin oli varattu tuhkakuppeja. Jotkut proffat tuputtelivat ja sotkivat tuhkallaan ja tumpeillaan yliolanheittimen kalvoja.

Erästä vähäpätöistä kurssia veti kaukonäköinen kaveri. Hän järjesti kahden tunnin tenttejä pari kolme kertaa vuodessa. Niistä pääsi läpi yleensä ensi kerralla ja lukematakin.

Ennen kysymyspapereiden jakoa opettaja selvitti tentin säännöt erityisesti tupakoinnin suhteen. Ensimmäisen tunnin aikana tupakointi on kielletty. Toisen tunnin aikana saa sitten tuputtaa.

Hän perusteli sääntönsä seuraavasti. Ne jotka eivät siedä tupakkaa eivätkä voi savussa keskittyä, ovat ehtineet ensimmäisen tunnin aikana jo vastata olennaisimman. Ne taas jotka eivät osaa keskittyä ilman tupakkaa, kerkeävät toisen tunnin aikana vielä raapustaa läpipääsemiseen vaadittavat asiat. En muuten muista kuulleen kenenkään reuttaneen tässä aineessa. Jopa kiltamme taruhenkilö Teemu Kerppu suoritti kurssin useasti.

Nyt ovat tuulet kääntyneet. Yhä useampi suhtautuu nyreästi tupakointiin. Kuulun niihin. Olen moneen kertaan ripotellut soraa urakehitykseni rattaisiin sanoessani illallisen aikana jollekin, että voisitteko pidättäytyä parerossista tai mennä muualle, koska me vielä nautiskelemme maukkaasta murkinasta. Olisi oikeastaan tehnyt mieleni sanoa, että jos poltat, niin rupean piereskelemään.

Nauramme jo amerikkalaisille, jotka Euroopassa eivät syö lihaa eivätkä makkaraa hullun lehmän taudin pelossa. Samalla he polttavat ketjussa tajuamatta, että joka neljäs heistä vääjäämättä kuolee suoraan tupakan aiheuttamiin tauteihin.

Me tavalliset ihmiset emme yleensä heittele roskia kadulle. Emme ainakaan toisten nähden. Sen sijaan hienohelma heila tai liituraita sliippari voi tipauttaa tupakannattansa kadulle tai lattialle. No, palavaa pätkeä ei voi heittää roskikseen, mutta löytyisi kyllä muitakin keinoja. Nehän voisi vaikka nielaista.

Nyt kuuluu ministeriöstä kummia. Perniöläistä toimittajaa lainatakseni meinasi mennä kahvi väärään kurkkuun päälehdessä pääkirjoitusta aamulla tavatessani. Meinaavat maksaa nikotiinipillerit sairausvakuutuksesta!

Tupakantuskaa lievittävien lääkkeiden hinnalla säästettäisiin tietenkin pidemmällä tähtäimellä monin verroin niiden arvo, koska kalliit hoidot vähenisivät. Mutta ei mene oikein maksavan kaaliin. Kyllä sosiaali- ja terveystieteiden arvojärjestys on jokin muu.

Kiellotkaan eivät kokemuksen mukaan ratkaise. Pitäisi kai tuoda teeveen hömppöohjelmien lomaan pätkeä vaivalloisesti hengittävien potilaiden ryppyisistä kasvoista ja viereen värikuvia pikisistä keuhkoista

Onneksi maailman meno ja mielet muuttuvat. Meillekin koittaa vääjäämättä aika, ja vielä pian, jolloin voimme pistäytyä paikalliseen pupiin pirttelölle, rupertella rennosti ja naukkailla napanterit. Eikä vaatteita heti kotiin tultua tarvitse panna pesukoneeseen.

pajen